

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMARE A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:

Anual 40 Lei Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:

SIMEON ALBU

ANUNȚURI:

Un șlr — — — — 2 Lei

Acțiunea construirii școalelor.

Prin unirea tuturor românilor într'un singur stat s'au împlinit visul secular al moșilor și strămoșilor.

Pământul ce astrucă mormintele lor sfinte, agrul sfințit cu sângele martirilor și eroilor noștrii, formează azi o singură țară mare și bogată, țară cucerită trupește de viteaza noastră armată, dar pe care trebuie să o cucerim de aici înainte și sufletește prin răspândirea unei culturi umane în dulcea noastră limbă românească.

Cunoaștem cu toții importanța culturii în viața socială și de stat și știm că motorul principal al răspândirii ei este școala primară.

Pătruns de asemenea sentimente, Ministrul instrucțiunii publice a luat demersuri, ca în timpul cel mai scurt posibil satele noastre să fie provăzute cu învățători harnici și luminați. A ridicat dela 16 la 80 numărul școalelor normale din țară.

În aceste școli normale să susțin pe spesele statului și să pregătesc învățătorii din copiii cei mai talentați ai satelor. Întemcierea și susținerea acestor școale, pe lângă multe altele cu deosebite menițiuni, îngreunează bugetul statului cu sume imenze.

Dacă vom ști apoi, că cu scop de ai scăpa de grijile lumești, spre a se putea dedica cu trup și suflet chemării ce o au, Ministrul cultelor a statificat pe toți învățătorii români, nu ne vom mira dacă acestui mare ministru, pentru construcția de

școale cari ne lipsesc, nu ia mai rămas decât sufletul, dar un suflet mare făcători de minuni.

Acest suflet a străbătut țara și s'au încuibat în adâncul inimilor noastre și a tuturor oamenilor de bine cari își iubesc neamul.

În vechiul regat în cursul anului trecut s'au construit 2000 școale noi și s'au restaurat 1700 școale devastate în războiu și la acoperirea speselor, ce trec peste un miliard Lei, Ministrul Instrucțiunii a contribuit abia cu 20%, pentru că construirea s'a făcut din însuflețirea poporului cu sume adunate din contribuiri benevole.

Darea de seamă ce au făcut-o prefecții județelor despre acțiunile întreprinse în acest scop, scoate la iveală momente înălțătoare de suflet. Nu s'au făcut oaspețe, boteze și alte festivități ca din aceste privilegiuri îmbucurătoare cei interesați să nu facă donațiuni diverse pentru școală.

La împrumutări, încheierea de contracte, la vânzări și cumpărări, la eliberarea de diverse certificate, documente, permise, pașapoarte și la diferite concesiuni date, poporul cu multă însuflețire și fără o singură obiecțiune au făcut dăruiri benevole pentru școală, de după starea și averea fiecăruia.

Toată lumea mic și mare, tânăr și bătrân, sărac și bogat ba chiar vădulele și orfanii de războiu, emulau în dărnicia lor pentru aceasta cauză mare și sfântă.

Acțiunea pornită întru construirea de școale ne privește și pe noi, pentru că în județul nostru de frontieră, foarte expus nu numai din punct de vedere geografic dar

și spiritual, avem peste 30 sate curat românești fără nici un fel de școală și altele peste 100 în cari școala nu corespunde recerințelor nici ca edificiu nici ca incapere.

S'au luat deci măsuri, ca prin trezirea conștiinței și a spiritului de jertfă, să se facă și aici ceea ce s'a făcut în vechiul regat, cu atât mai vădit, că prin statificarea învățătorilor poporul a scăpat de imensa jertfă ce o aduce acum statul cu salarizarea lor.

S'au alcătuit comitete de construcții în fiecare comună cu îndatorirea de aduna prin colectă din casă în casă dăruiri benevole dela toți locuitorii fără deosebire.

Autoritățile noastre publice, în frunte cu însufleșitul prefect Ioan Georgescu, a împărțit organelor administrative chitanțiere numerotate, cu scop de a aduna contribuiri benevole la diferite acte ce le săvârșesc în interesul particularilor.

Lucrarea e în curgere pe toată linia și acțiunea pornită promite un rezultat care va cauza bucurie generală și va aduce cinste acestui județ.

Suntem însă informați, că să află între noi și de aceia cari din interese personale, confesionale și de partid, desamăgesc poporul și-l revoltă în contra stăpânirii, zicând, că le impune și îi jefuiesc cu astfel de contribuții.

Vrem să se știe, că facsele ce se adună pentru edificarea școalelor sunt benevole și cei ce le dau alta explicație și răspândesc vești alarmante nu sunt prefinii culturii ci a întunericului, nu vreau luminarea poporului prin școală, ci ținerea lui la întuneric, pentru ca să poată pescui și mai departe în turbure.

Nu pot fi nici români, nici patrioți cei ce nu sprijinesc și nu se bucură de acțiunea întreprinsă și să învrednicească numai de disprețul oamenilor de bine.

Noi am fost și suntem de credința că nu este și nu poate fi în tot cuprinsul acestui județ român, care să nu înțeleagă rostul vremii, bunele intențiuni ale valorosului ministru al instrucțiunii și a celor cari au luat asemenea măsuri și în județul nostru.

Liniștea și mândria celor cari n'au ajuns izbândirea visului astăzi realizat și a celor ce și-au jertfit tinerețea și viața pentru acest mare ideal, precum și recunoștința fiilor noștri pentru a căror luminare și fericire să aduc jertfele întru construirea de școale, va fi cu toți aceia, cari contribuie cu fapta și cuvântul la acțiunea pornită întru prosperarea neamului și a țării prin cultură.

Iosif Moldovan,
revizor.

PARTEA OFICIALĂ.

Ordinele cuprinse în această rubrică vor fi înregistrate de directorul școlii în exhibitul școlii, iar învățătorii de clasă în evidențele clasei ce conduc.

Numărul 134--1923. — Respectarea regulamentelor școlare și a ordinelor.

Disponem din nou ca toți directorii, învățătorii și conducătorii de grădini dela școlile primare de stat precum și învățătorii statificați și detașați în serviciul școlilor confesionale și a celor comunale ca să observe și să se acomodeze strict regulamentelor școlare și a ordinelor publicate și în organul oficial „Școala Primară”.

Îndeosebi, atragem atențiunea celor avizați mai sus, asupra ordinelor noastre publicate în „Școala Primară”: în Nr-ul 9 din 1921, sub Nr-urile 2221 și 3133 din 1921; — în Nr-ul 1 din 1922 a „Școlii Primare” sub Nr-ul 1/1922; și în fine a ordinului publicat în Nr-ul 1 din 1923 a sus zisului organ, sub Nr-ul 134--1923.

Orice abatere dela spiritul regulamentelor școlare învoacă procedura disciplinară — ce vom aplica-o cu cea mai mare rigoare.

Totodată aducem la cunoștința membrilor corpului didactic, că orice adresă, ori raport prezentat nouă încunjurând calea ierarhică — cu contrarie, regulamentelor școlare și a ordinelor noastre — apoi ceștea anonime, precum și celea netimbrate le vom privi ca neavenite. —

În fine ordonăm directorilor școlari și învățătorilor dirigenți, ca în proxima ședință a corpului didactic se citească ordinul prezent precum și ordinele citate în alineatul 2 al ordinului de față, iar în procesul verbal ce se va dressa în două exemplare și ni se va înainta spre aprobare, să se facă amintire despre țetirea celor dispuse mai sus și aceste procese verbale are să le subscrie fiecare membru al corpului didactic, ca dovadă, că ordinele citite le-a luat la cunoștință. Tot a-

ăsta procedură se va urma de aci încolo cu toate organele.

Arad, la 27 Ianuarie 1923.

Moldovan,
revizor.

Nr. 459-1923. — **Bugetele școalelor pe an.**

1923-24. Pentru ca școalele să nu rămână afară din bugetul statului, recercăm staturile școlare a comune de urgență bugetul pe exercițiul 1923/24 și a-l înainta Revizoratului școlar cel mai târziu până la Martie a. c.

Bugetele înaintate după termenul dat nu se vor lua în considerațiune.

La buget se va înainta și cuvenita motivare, prin care se va arăta, specificat pe poziții, fiecare sumă de cheltuială.

Bugetele se vor compune după formularele și instrucțiunile din anul trecut, comunicate în organul oficial „Școala Primară” No. 11 din 1921.

Având în vedere situația deficilă a tezaurului public, în bugetul local să fie înscrise în mod distinct toate veniturile cât mai aproape de realitate și numai cheltuielile absolut necesare, suprimând cu totul cele inutile.

Pentru ca bugetele școalelor să fie compuse în uniformitate, vă recercăm să vă acomodați cu strictetă îndrumărilor date de noi în organul oficial sus-amintit.

Arad, la 2 Februarie 1923.

Moldovan,
revizor.

Nr. 449-1923. — **Ziua de 24 Ianuarie—6 Februarie.** Inspectoratul General Cluj al Ministerului Instrucțiunii cu ordinul Nr. 2000-1923 VI. dispune serbarea zilei de 24 Ianuarie vechi (6 Februarie) unirea tuturor Românilor.

În urmarea acestui ordin, dispunem comemorarea acestei zile de către toate școale primare, îndrumând învățătorii să alcătuiască un program potrivit, cu elevii școalelor, care se cuprindă cântări patriotice, poezii în legătură cu Unirea și alte bucăți ocazionale.

Cuvântarea ocazională în care se va arăta acțiunea de unire a tuturor provinciilor, o va rosti directorul școalei, ori învățătorul conducător.

Arad, la 2 Februarie 1923.

Iosif Moldovan,
revizor.

DIVERSE.

PROECT DE NORMATIV pentru comitetele de construcții școlare din orașul și județul Arad.

§ 1.

Scopul acțiunii este construirea de edificii școlare în oraș și județ în măsura reclamată de trebuințe, cu considerare la interesele sociale și patriotice.

§ 2.

Mijloacele se vor aduna ca contribuții benevole de la particulari în modul stabilit de conducerea întreprinderii și se vor cere ca ajutor de la corporațiuni, județ și stat.

§ 3.

Organele întreprinderii sunt:

A) Comisiunea centrală pentru construcții școlare din orașul și județul Arad.

B) Comitetul de control din plasă.

C) Comitetul de construcții școlare comunale.

§ 4.

În fruntea întregii acțiuni stă: Comisiunea centrală de construcții școlare din orașul și județul Arad.

Accasta comisiune centrală își desvoltă activitatea sub prezidiul prefectului, și se compune din reprezentanții comitetelor administrative orașenești și județan confirmați de prefect.

Administrațiunea agendelor comisiunii centrale se face de comitetele delegate din sânul ei, cari constau:

Pentru oraș:

Primarul ca prezident.

Un funcționar de la oraș ca secretar.

Revizorul școlar.

Pentru județ: subprefectul ca prezidinte.

Un funcționar de la județ ca secretar.

Revizorul școlar.

Comisiunea centrală ține ședință ordinară în ziua primă a fiecărei luni în sala prefecturii totdeauna la ora 10 a. m.; iar extraordinară de câte ori cere trebuința. În cazul prim membrii se vor prezenta fără a aștepta aviz special, în cazul al doilea însă vor fi convocați în regulă.

În aceste ședințe se vor conzura rapoartele comitetelor de administrație despre activitatea desvoltată în cursul lunii, despre sumele încasate și materialul adunat, se aprobă planurile și devizele edificiilor proiectate și contractele încheiate cu întreprinzătorii, să votează ajutoarele din fondul cultural județan și se fac eventualele înrevoniri la Ministerul Instrucțiunii și guvern.

Tot comitetul central dispune și dă direcțivă acțiunilor de propagandă întru promovarea și ajungerea

scopului în baza propunerilor făcute din partea comitetelor de administrație, a membrilor, ori din inițiativa prezidială.

În ședința ordinară din Decembrie, va prezenta o dare de seamă despre gestiunea întregului an, despre rezultatele ajunse, despre dăruirile în sume mai considerabile și persoanele care și-au câștigat merite deosebite prin activitatea dezvoltată.

Această dare de seamă se va aduce la cunoștință publică și va fi înaintată Ministerului Instrucțiunii cu propunerile votate de comisiunea centrală.

§. 5.

Comitetul de control pe plase este compus din primpretorul ca președinte, învățătorul-director școlar designat de revizorul școlar ca secretar și din patru fruntași ai plasei, designați de prefect, ca membrii.

Acest comitet va sprijini motiuitatea comitetelor de construcții comunale, va purta evidența și va controla activitatea acelorora.

Despre constatările făcute prezintă dare de seamă comitetului de administrație județean la 1 și 15 a fiecărei luni.

Se va îngriji de modul de administrarea corectă a sumelor încassate și materialelor adunate de către locuitorii comunei pentru construcția școlii din localitate, precum și a sumelor încassate de organele administrative pentru fondul cultural județean, cari sunt a se vărsa din 15 în 15 zile la perceptoratul din Arad.

Va organiza întruniri publice și prelegeri populare, cu scop de propagandă, în comunele cari dau semne de însuflețire patriotică și culturală, avizând despre acestea pe prefectul județului și revizorul școlar.

Comitetul de control și fiecare membru a acestuia au dreptul și datoria să controleze încasările cari se fac exclusiv numai în baza chitanțierilor distribuite în acest scop de prefectul județului fiecărui comitet de construcție comunal, secretarilor comunali și primpretorilor de plase.

Încasările afară de chitanțiere sunt interzise cu stricteță.

În reasumat, comitetul de plasă este un organ imediat de control, de inițiativă și de îndobolăzire a comitetelor comunale, supraveghind activitatea acelorora și denunțând prefectului de județ ori pe indolentă, nepăsare și reavoință.

§. 6.

Comitetele de construcții școlare comunale se compun sub prezidiul președintelui sfatului școlar și alți fruntași cu tragere de inimă pentru școală, aleși de sfatul școlar din localitate. Secretarul este învățătorul-director școlar din localitate. Casierul este perceptorul comunal.

Acest comitet de construcții are datoria să se îngrijească de restaurarea, adaptarea și edificarea școlii în

măsura reclamată de împrejurări și conform informațiilor date de revizorul școlar.

În scopul acesta va aduna prin colectă sumele și materialele trebuincioase dela locuitorii comunei, în baza chitanțierelor pe cari le va cere și primi dela prefectura județului.

Sumele și materialele încurse le va păstra cu cea mai mare îngrijire și sub răspunderea personală. Despre contribuții va purta evidență exactă și va face dare de seamă publică. În oraș prin organele de publicitate, iar la sate prin afișarea listei contribuitorilor cu sumele oferite pe așa primărie și a școlii, comunicând aceasta consemnare din 15 în 15 zile prin primpretorul plasei comitetului de administrație județean.

Tot acest comitet va îngriji de alegerea și exonerarea locului cel mai potrivit pentru școală, un loc ridicat în apropierea de locuința școlii.

Va face propuneri și va cere încuviințare comisiei centrale cu privire la arderea cărămizii, pregătirea lemnului trebuincios și darea în întreprindere a lucrărilor de construcție școlară. Planurile de edificare și contractele încheiate cu întreprinzătorii se ridică la valoare numai după aprobarea lor din partea comisiei centrale.

Comitetul de construcții va îngriji și va purta evidența cărăușiei și a lucrului manual ce se va săvârși gratuit de către locuitorii comunei, luând demersuri de cu vreme să asigure aceste, ca să nu se împedecă și păgubească lucrarea din cauza lor, și va controla conștiințios executarea lucrărilor conform planurilor și contractelor aprobate de comitetul central.

✱

Rolul pedagogiei în viața popoarelor

de prof. Teodor Mariș.

I.

Dintre toate științele pedagogice — știința despre educație — se bucură de mai puțină popularitate.

Probabil acest fapt l'a constat pe timpul său și marele pedagog și filozof Herbert, care — în toată lupta sa — le avea în interesul apărării principiilor față de cele învechite a contemporanilor săi — adeseori exclama: „Sărmana mea pedagogie”.

Cam la fel ar pute-o numi și filozoful și pedagogul englez Herbert Spencer în urma constatărilor cărora le dă expresie în tratatul său de pedagogie intitulat: „Despre educația intelectuală, morală și fizică” în care făcând clasificarea științelor din punct de vedere a valorii lor pentru individ și însirând pedagogia în al treilea, după filozofie, matematică și științele fizico-naturale dar înaintea științelor sociale, literare și artistice zice: „Ajungem la a treia din marile împărțiri ale activității omenesti. Și aci vedem, că nu s'a făcut nimic spre a ne pregăti pentru ea. Dacă din in-

tâmplare, n'ar ajunge la posteritate nici o altă urmă a civilizației noastre decât o grămadă din cărțile noastre clasice sau chiar beancuri din compozițiile noastre de liceu, închipuindu-și uimirea unui anticar al viitorului, văzând, că nimic nu arată în acele hârtii și cărți, că școlarii cărți se slujiau de ele ar fi trebuit să aibă vre-odată copii. Bun! ar spune el, acesta trebuie să fi fost un curs pentru becheri. Văd, că aici se luau în seamă multe lucruri, îndeosebi lămurirea operelor lăsate de popoare, cari nu mai existau sau aparținând altor popoare contemporane, dar nu găsesse nici o aluzie la arta de a crește copii. Oamenii aceia nu vor fi fost așa de mult lipsiți de bunul simț, încât să nu dea în sistemul lor de educație nici un locșor unui subiect, care implică cea mai grea din răspunderi. Deci e învedereat, că acesta era un curs pentru una din dogmele lor călugărești.

Și cu toată dreptatea putem susține, că încă și până azi pedagogia se bucură de mai puțină popularitate.

Cercetând cauzele acestei lipse de popularitate eu cred a le afla în faptul, că societatea se consideră pe sine a nu avea nimic comun cu educația în general, dar în deosebi în faptul, că societatea nu este conștientă de rolul său activ ce-l are în educație.

Conceptia societății despre educație e, că aceasta e problema școlilor și le privesc pe ele și școlarii, iar ea, societatea, n'are decât să aștepte rezultatul activității acestor doi factori, făcându-și asupra acestui rezultat observările sale, de cele mai multe ori subiective, așteptând atunci să i se zică, că societatea se interesează de educație.

Privită însă din acest punct de vedere chestiunea, e greșită, deoarece educația are o incontestabilă valoare socială, iar societatea un rol activ în educație și e bine că societatea să fie conștientă de acest rol precum și de valoarea socială pedagogică.

Acest fapt voiu să-l dovedesc atât pe baza teoriilor filosofice, cât și cu date istorice și încă și cu câteva exemple practice. Să vedem întâi ce zice filosofia?

Mă refer la filosofie deoarece diferitele sisteme pedagogice sunt bazate pe conceptiile filosofice ale autorilor lor. Apoi între stările sociale și sistemele de educație există un raport.

Și cu toate că pedagogia modernă tinde a se emancipa de sub autoritatea filosofiei, totuși filosofia va lumina și în viitor unele probleme pedagogice.

Dintre problemele sociale, cari au avut un adânc răsunet în pedagogie sunt cele ale filosofilor Taine și Carlyl primul susținând, că lucrurile mari și operele de artă chiar, nu sunt produse ale indivizilor ci ale națiunilor, împrejurărilor și ale timpului lor, iar al doilea zicând, că tot ce vedem înfăptuit în lume nu e altceva decât rezultatul material al ideilor, cari trăesc în oamenii mari, cari sunt trimiși pe lume. Istoria universală este istoria oamenilor mari și nu timpul naște bărbații mari, ci marii bărbați stăpânesc istoria.

Aceste două principii sociale sau resimțit și în pedagogie, dând naștere următoarelor discuții.

Unii ziceau cu englezul Carlyl, că scopul educației are să fie individual, pentru că tot ce a fost în lume superior e meritul individului, societatea nu face altceva decât pornește în urma lor, ridicându-se unde s'au ridicat individualitățile.

Alții zic: Individul singur este o iluzie, el e ceva numai în societate, tot procesul de creștere și educație este un proces de influență a mediului în care trăește și primește bogăția sa individuală, pe care el crede că însuși a câștigat-o, desi alții i-au dat-o.

Auto-educatia e o fărâ mică la sfârșitul educației sociale. Geniile n'au fost altceva decât glasul aspirațiilor mulțimii și cu atât au fost ele mai mari cu cât au exprimat mai fidel aspirațiile mulțimii.

Vedem deci și pedagogii grupați în două tabere, cei ai pedagogiei individuale și cei a pedagogiei sociale. Aceste două curente pedagogia modernă le împacă în modul următor:

Valoarea socială a pedagogiei ni-o dă împrejurarea, că societatea nu este altceva decât unitatea indivizilor.

Forța, dezvoltarea, progresul societății este pur și simplu urmare a măzuinței spre dezvoltare și progres a indivizilor. Cea ce provoacă forța, dezvoltarea și cultura individului în aceeași măsură influențează și asupra societății. Deci e în interesul societății ca membrii săi fără excepție să fie dezvoltați și culti, iar la aceasta ajunge individul prin educație, iară deci că prin individ educația are însemnătate socială. Și invers.

Fără societate nici n'ar putea fi educație, deoarece aceasta muncă (educația) o îndeplinesc unii membrii maturi ai societății și, și societatea ca masă prin acțiunea ei, iar fără educație viața societății n'ar fi continuarea muncii generațiilor premergătoare. Prin urmare pedagogia individuală și socială nu numai că nu sunt contrare, dar nici nu se deosebesc. Ele se completează considerând de centru al educației națiunea, carea e foarte potrivită pentru aceasta, deoarece națiunea pentru individ e societate, iar pentru omenire e individ, și prin întretitul ei scop care e:

1. Scopul final: Întinderea simpatiei și largirea înfrățirii universale.

2. Scopul mai apropiat: Păstrarea și imobilitarea dispozițiilor naționale și

3. Scopul nemijlocit: Dezvoltarea individului, corespunde perfect cerinței de a fi centrul al educației.

Educația individului e terminată, când individul are conștiința că el aparține unei națiuni și pe baza acestei conștiințe își recunoaște locul său în societate și are atâtă putere încât să îndeplinească partea din munca comună ce îi revine lui.

Însă cum viața națiunilor este un progres continuu, educația are să ridice indivizii la gradul actual de dezvoltare și să-i facă capabili de un progres și mai

mare. Aplicate aceste la viața noastră de azi, am zice:

Problema educației naționale românești de azi e promovarea consolidării și a limpezirii situației: Viața noastră de azi e plină de contradicții, avem certe noi frați cu frații, avem contrari între streini. Pedagogia trebuie să le vadă acestea și prin munca ei să se năzuească să sana răul. Astfel trebuie educați indivizii ca să simtă avantajul vieții împreună în cadrul națiunii și a Statului și să voiască a sista tendințele de tragere dela centru spre periferie.

Pentru aceia problema nemijlocită a educației este creșterea de oameni tari în ce privește viața fizică și psihică, adică oameni sănătoși cuminti și învățați apoi iubitori de dreptate, oameni de omenie, morali și muncitori. Acesta e interesul atât a individului cât și a națiunii.

Astfel se împacă în pedagogie cele două concepții filosofice, de unde putem vedea, că educația nu e chestie numai a școlii și a școlărilor ei și a societății.

Dar valoarea socială a pedagogiei nu rezultă numai din aceste speculațiuni filosofice, ci acest adevăr ni-l confirmă și istoria, începând chiar cu antică. Așa abimă-oară Lykurg ajungând la convingerea că statul său nu mai așa va putea rezista intențiunilor de redobândire a libertății a popoarelor subjugate, dar doritoare de neafârnare, dacă poporul său va fi vecinic gata de războiu, să adresează educației și formează cunoscutele lui legi de creștere a copiilor și de formare a tinerimii.

La fel au făcut la timpul său Romanii, iar când zeii păgâni devin fantome deserte, când pe tronul Romei sed despotii și când însuși poporul ales, jidanii, tânguesc subiugul robiei politice, când conform zisei apostolului Pavel, a venit plinirea vremii și a venit Cristos dascălul dascălilor prin educație prin învățăturile sale defige lumii nou ideal, deschide noi căi către progres și perfecțiune.

Luther deodată cu reforma bisericii face și reforma școlară, ca prin școală să realizeze cea-ce intenționa cu religia. Autoreformatorii de asemenea recurg la educație și școală, prin școlile jezuitilor, pentru a-si scăpa biserica de pericolul reformatorilor, iar revoulția franceză crează pentru educație un nou capitol cel al pedagogiei sociale sau politice.

Din aceasta foarte sumară reprivire asupra perioadelor mai însemnate din istoria pedagogiei putem vedea, că de câte ori s'a aflat omenirea într'un stadiu de nedumerire, cum am zice la răspântii, totdeauna, cei cari doreau sincer reducerea ei la calea normală, au recurs la educație și prin educația tinerelor generații își ajungeau scopul.

Iar dacă aceasta a fost adevărat totdeauna, între asemenea împrejurări e logic ca și de data aceasta, când omenirea și așa și poporul român se află într'o stare de nedumerire, ba chiar as putea-o numi stare de dezechilibru normal, stare care însă nu e specifică a ne-

mului nostru ci este consecința stadiului de transformare și frământare în care să găsește azi lumea în trecerea ei către desăvârșire. Deci și azi să ne îndreptăm privirile noastre spre tinerile generații, cărora să le dăm educația necesară, dar aceasta să nu o facă numai școala, ci azi să ne nizuim a face din educație o cauză a tuturor, că nu numai dascălul este educator ci toți membrii societății prin influința ce o exerciază asupra celor din jurul lor.

Nu voesc să acuz, nici să mă jăluiesc, dar vreau să arăt prin exemple practice câtă nevoie avem și azi de o sănătoasă educație — între împrejurările noastre — națională și patriotică bazată pe cea rel. morală singurul remediu de a deslepta conștiințele și a îndrepta spre bine acțiunile. Iată un exemplu! Luxul. Contra luxului luptam de altă dată din punct de vedere economic. Azi trebuie să luptăm și din punct de vedere național și patriotic și poate mai mult din acesta decât din cel economic.

Acei indivizi din societatea noastră cari fac azi lux în orice privință și fidează umilinta și modestia celor ce muncesc din greu pentru hrana zilnică.

Aceștia — cu toate că ei ar avea aceasta de ceva natural și se cred nevinovați — să-si tragă de seamă, că prin atitudinea lor fac de încolteste și crește în sufletul omului năpăstuit de soarte, care îi privește sentimentul urei de clasă ba chiar germenul bolșevismului.

Aceștia prin modestia lor ar stânge cu încetul germenul bolșevismului ce eventual ar exista și ar potoli pornirea ambițioasă a omului de rând.

Eată deci societatea ca educatoare și într'un caz și în altul, când știe să educe ar putea face bine societății, neștiind însă, nu poate face de cât rău.

Și încă un exemplu. Sunt lucruri și mai mici la aparență, dar cari de fapt sunt distrugătoare. Și anume: Modul de tratament al celor mari cu cei mici, șef cu subaltern, stăpân cu servitor, etc. Acești subalterni, când sunt pedepsiți pentru greșelile lor nu se supără prea mult, dar pentru umilințele cele mai mici suferite pe nedrept dela mai mari lor se umplu de venin în adâncul sufletului lor, care venin cu timpul se confundă cu ura contra instituției însăși, pe care o reprezintă șeful, ba chiar cu ura împotriva țării.

Deci di șef sau stăpân printr'o simplă nebagare de seamă sau recunoștință de o chestiune elementară de psihologie a mulțimii pe care o conduce bagă în sufletul ei atâta năcaz și ură încât ar putea primi felicitări din partea inamicilor țării.

Timpul nu-mi permite să arăt mai multe cazuri din cari se poate vedea că lipsa de educație sau inconștiența societății de rolul său educativ, are urmări nele atât pentru individ cât și pentru societate, națiune și patrie.

Am arătat aceste fiind de interes general și actual sunt multe de aceste și altele de interes mai particular.

Și e natural să fie așa, pentru că toate pro-
blemele sociale se bazează pe cele sufletești
iar sufletul se adaptează mediului, se cultivă
prin educație și aici e bine să se știe, că educația
este cea ce ne rămâne, când să uită, tot cea fos-
invățat în școală.

Să ne întoarcem deci privirile spre educație, s'o
facem chestie comună pentru noi toți, să cercetăm
pedagogia — știința despre educație — să facem
să dispară atributul de sărmană — pentru că ea ne
arată ce îndrumare să dăm tinerelor generații. Și
toate acestea să le urmăim, pentru că dacă e să se
mai sălășuiască vre-o dată pace pe pământ și 'ntre
oameni bunăvoină cari ne vor aduce fericirea mult
dorită și care trebuie să vină — oricât de târziu —
căci noi toți o dorim, să știm că ele, adevărat pacea și
fericirea nu pot veni, decât numai ca rezultat al edu-
cației.

Festivitate școlară în Siria.

Corpul didactic de la școala primară de Stat din
Siria a aranjat cu elevii școlii, în ziua primă de Cră-
ciun, un festival școlar, intenționând prin aceasta ca
să procure sătenilor câte-va momente plăcute și să le
dea puțină hrană sufletească, pe de o parte, iar de altă
parte, să poată completa suma ce mai lipsea încă la
îmbrăcarea școlarii săraci, pe sărbătorile Crăciun-
ului.

Programul zilei a fost întocmit în conformitate cu
marele praznic, cuprinzând numai colinde executate de
corul tertet al școlarii, condus de irv. I. Toconiță și
piesa teatrală „Trei Crai” intruză de inv. Tr. Debe-
leac.

Punctul ultim din program a fost un tablou al ele-
vilor săraci, insiruiți pe scenă, așteptând pe „Mos
Crăciun” să le aducă darurile. — După împărțirea da-
rurilor, subsemnatul, prin o scurtă cuvântare despre
simțul de jertfă și dragostea față de cei săraci, scoate
în relief numele acelor donatori, cari au contribuit cu
sume mai însemnate la colecta purtată de elevii școa-
lei în scopul mai sus indicat, amintind pe următorii:

Filiala „Victoria” din loc, la îndemnul habitului no-
stru fruntaș dl Axente Secula a contribuit cu suma
de 1000 Lei; I. Anghelina primpretor 100 L.; Axente
Secula 100 Lei; Dr. A. Popescu 125 L.; Dr. P. Grozda
100 L.; Tr. Secula mare proprietar 120 L.; Fabrica de
Cognac 200 L.; I. Molinar, comerciant 100 L.; Victor
Ghitta protopop 55 L.; V. Avram-șef de bancă 25; Eu-
gen Popoviciu cassar 20 L.; Dr. Draia 30 L.; Tr. Bor-
lea 20 L.; A. Măoc 10 L.; P. Borlea 10 L.; Gh. Pera
10 L.; D. Tămășiu 20 L.; dna M. Crișan 10 L.; B.

Kiszner notar 10 L.; A. Sziklai 10 L.; I. Krafft 10 L.;
Afară de daji îșirați mai sus au mai contribuit cu sume
mai mici și alți binefăcători adunându-se astfel suma
de 2830 Lei.

Cu ocaziunea festivalului au binevoit a suprasolvi
dnii: I. Anghelina 30 L.; A. Bodaj notar 20 L.; I. Stan
notar 10 L.; A. Secula 20 L.; Tr. Secula 20 L.; M. Lu-
cuța protopop 10 L.; L. Chiriciu 10 L.; B. Takács 10 L.

În numele micuților elevi, aduc și pe calea aceasta
marinimosilor donatori cea mai ferbinte mulțumită, ru-
gând pe bunul Dumnezeu să le facă parte de bucuria
și fericirea ce au simțit ce-i lipsiți, la primirea daru-
rilor.

Siria, la 18 Ianuarie 1923.

MLADIN,
director școlar.

Inițierea cercurilor culturale.

Cetim în „Universul” Nr. 15 l. a. c. articolul cu
titlu de sus, pe care-l publicăm în întregime fiind un
articol de interes pedagogic general.

Ministerul instrucțiunii a inițiat în urma avizului
consiliului de inspectori ai învățământului primar,
cercuri culturale.

În acest scop s'a luat hotărârea ca membrii cor-
pului didactic primar, urban și rural și al grădinelor
de copii, să se întrunească în fiecare lună în cerc cul-
tural.

Fiecare cerc cultural va cuprinde un număr de
6—8 școli primare și grădini de copii.

Sedintele cercurilor culturale vor fi de două feluri:
întime și publice.

Sedintele întime au de scop perfecționarea profesio-
nală a membrilor corpului didactic prin lărgirea sferii
lor de cunoștințe. Sedintele întime la școlile rurale
se vor ține în orele de dimineață, după asistarea șco-
larilor locali și a membrilor cercului la serviciul divin,
iar la școlile urbane, după amiază, înainte de sedință
publică.

În sedintele întime se vor discuta: metodică scris-
citurii, metodică aritmeticii în cl. I-a, exercițiile
intuitive și studiul științelor naturale, muzeul școlar,
dexteritățile, în special lucrul manual, curente noi în
învățământ și recenzii urmate de discuții asupra lu-
crurilor: școala muncii, de prof. S. Mehedinți, școala
nouă și veche de M. Moisesescu, etc.

Sedintele publice au de scop educarea și cultivarea
locuitorilor din mediul în care trăiesc membrii corpului

didactic primar, prin cultivarea sentimentelor frumoase și îmbogățirea minții lor cu cunoștințe folositoare.

Ministerul Instrucțiunii fixează următoarele subiecte de o importanță generală, care pot fi tratate în orice parte a țării: încoronarea și semnificarea ei; frumusețile și bogățiile pământului românesc și vechimea lor; creșterea copiilor în primii 5 ani; foloasele învățării de carte pentru oricare locuitor; foloasele învățării de carte pentru fete; luxul la sate; munca și economia; igiena locuinței; paza de boale molipsitoare; superstițiile și ajutorarea aproapelui.

Deosebit de aceste obiecte cu caracter general, se va trata un subiect potrivit cu localitatea respectivă.

Membrii corpului didactic nu trebuie să piardă din vedere, că, cu cât vor pregăti mai serios cuvântările, cu cât vor întrebuința cuvinte mai înțelese de ascultători, cu cât vor fi mai scurți, mai cuprinzători și mai luminători ai nevoilor de toate zilele, mai arătători de exemple vii, cu atât munca lor va fi mai pretuită și cuvântarea lor va lăsa urme cu folos în sufletele ascultătorilor.

Acolo unde este posibil se vor întrebuința mijloace tehnice moderne, cu aparate de proiecțiuni luminoase, cinematografe, prin care să se atragă și să se instruiască publicul.

Participanța la sedințele cercurilor culturale este obligatorie; absentarea nemotivată sau repetată atrage după sine reținerea salariului pe o zi, deosebit de eventuale pedepse disciplinare.

Revizorii școlari sunt datori să ia parte la mai multe cercuri culturale și să informeze inspectoratul școlar despre mersul lor.

INFORMAȚIUNI.

Desființarea Directoratului General din Cluj al Ministerului Instrucțiunii publice. -- Consiliul de Miniștri cu ord. Nr. 3562 din 1922 a desființat Directoratul General al Instrucțiunii din Cluj, pe ziua de 1 Ianuarie 1923, încredințând cu lichidarea pe D. Inspector General A. Lupu Antonescu.

Comisia centrală pentru construcțiuni școlare din orașul și județul Arad. Joi în 25 Ianuarie s'a constituit aceasta comisiune sub președinția prefectului I. Georgescu. Comisiunea, care constă din exmișii comitetelor administrative orășenești și județene, sau întregit cu o seamă din fruntașii de toate

bransele. Tot în aceasta sedință s'a proiectat normativul pentru comitetele de construcție, pe care, pentru orientare îl comunicăm în acest număr în întregime. Conducerea afacerilor administrative o face pentru oraș primarul, pentru județ subprefectul. Controla în plase se face prin un comitet de fruntași numit de prefect, care-și desvolcă activitatea sub președinția primarului.

Vizitarea comunelor din județ. Prefectul județului I. Georgescu, însoțit de sefi administrațiilor din județ, a început vizitarea comunelor, ca din propria experiență să se convingă despre mersul afacerilor, controlând totodată acțiunea întreprinsă pentru construcția școlilor. În Dumineca trecută a vizitat fruntașa comună Șiria, unde a fost plăcut surprins de tînuta demnă a corpului învățătoresc și a corului lor. Mercuri va vizita comunele din valea Deznei, iar Joi cele de pe malul stîng al Crișului Alb.

Necrolog: Membrii corpului didactic din orașul și județul Arad au pierdut din rândurile lor pe colegii: Iosif Nickischer fost director la școala primară de Stat din Arad -- decedat în 19 Decembrie 1922. -- Romul Lutaș din Crocna, decedat în 19 Decembrie 1922. -- Ioan Ivascu din Nădlac, decedat în 2 Ianuarie 1923 și Hortensia Roșca din Arad, decedată în 12 Ianuarie 1923. -- Transmițem pe aceasta cale îndureratei familii expresiunea condoleanțelor corpului didactic din orașul și județul Arad. -- Redacția.

Corul Asociației învățătorilor din orașul și județul Arad. -- Comitetul central al Asociației învățătorilor în ședința sa ținută în 21 Decembrie 1922 a decis înființarea „Corului Asociației învățătoresci” încredințând pe subsemnatul cu înființarea, organizarea și conducerea aceluia.

În acest scop, sunt rugați d. învățători, învățătoare și conducătoarele de grădini din orașul și județul Arad, aceia respective acelea, cari au voce și se simt capace ca singuri să exercite acasă, să se anunțe la subsemnatul în timpul cel mai scurt posibil indicând, că la ce voce cîntă pentru ca să se poată distribui notele. Totodată vor avea să se declare, că voesc a fi membri activi ai corului susnumit și că se învoesc, ca speșele de editare, retipărire a notelor le primesc în sarcina lor de a le achita, cari apoi vor fi proprietatea membrului.

Arad, la 30 Ianuarie 1923.

Atanasie Lipovan,
profesor de cant la Seminar.

Censurat: Censura presei Arad.

Tiparul Tipografiei „Concordia”, Arad.